

Posudek oponenta diplomové práce

Petra Svačinová

Fuggerové a jejich kontakty s Habsburky v 15. a 16. století

Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Praha 2012

Dějiny vzájemných vztahů rodů Habsburků s finančnickou dynastií Fuggerů jsou vděčným tématem řady historických (i diplomových prací). Více či méně se tímto tématem zabývá řada studií, které se zaobírají politickým, hospodářským i sociálním vývojem Svaté říše římské v období raného novověku.

Diplomová práce Petry Svačinové se soustředí právě na vzájemné vztahy Fuggerů a Habsburků v období od poloviny 15. do poloviny 16. století a to, jak sama uvádí, v kontextu všeobecného vývoje evropského kontinentu.

Samotná práce je rozdělena do několika kapitol. První, úvodní (Evropa na přelomu 15. a 16. století) přináší velmi stručný úvod do problematiky vývoje Svaté říše římské a Evropy na přelomu 15. a 16. století (kapitola 1. 1.), dějin říšského města Augšpurku (1. 2.) a nastiňuje základní charakteristiku pojmů kupec a středověká půjčka (1. 3.).

Samotné jádro studie představují kapitoly 2. (Počátky obchodu), 3. (Jakob Fugger a zlatá éra) a 4. (Ústup ze slávy) informující o vzestupu fuggerovské dynastie a přinášející souhrn informací o vztahu členů této rodiny s habsburskými vladaři. Práci ukončuje shrnující resumé.

Autorka vychází ze srovnání aktivit jednotlivých členů fuggerovského rodu a její práce představuje velmi zajímavou mozaiku osobních příběhů i

finančních machinací, které stály za vzestupem habsburského rodu i jejich finančníků z řad augšpurských měšťanů. Snaží se prokázat provázanost vzájemných vztahů Fuggerů, kteří by bez habsburské podpory nikdy nemohli dosáhnout v říši tak privilegovaného postavení, ale zdůrazňuje také, že velmocenské ambice Habsburků by bez ohromných fuggerovských půjček neměly šanci na úspěch. Zajímavé je i zachycení sociální proměny Fuggerů – od kupeckého rodu, přes přední finančníky Evropy a důlní podnikatele po velkostatkářské magnáty pevně etablované v tehdejší šlechtické společnosti.

Petra Svačinová se ve své práci nevyhnula bohužel ani některým nedostatkům. Úvod by byl logičtěji spojen s kapitolou Rozbor literatury do jednoho celku, ale toto řešení je také možné. Vzhledem k zaměření práce jako přehledové je logické, že se autorka nemohla zabývat všemi detaily fuggerovského obchodování a na řadě míst má její práce jen přehledový charakter. První kapitola je ovšem tak stručná, až získává nádech heslovitosti. V tomto ohledu by bylo snad lepší část 1. 1. (Svatá říše římská a Evropa na přelomu 15. a 16. století), která stejně přináší jen povšechné informace, vynechat a zaměřit se na rozšíření částí 1. 2. a 1. 3.

Diskutabilní jsou i některé formulace. Např. tvrzení, že „...ačkoli byl Hans Fugger obyčejný venkovský tkadlec, měl jasnou představu o své budoucnosti. Proto si například městské právo nekoupil, ale vyženil ho“ (s. 13) se může zakládat na pravdě, ale samozřejmě nemusí, protože šlo ve své době o obvyklou záležitost sociálního vzestupu.

U kapitoly 2. 3. Fugger s přídomkem „von der Lilie“ (podle lilie v erbu) je zbytečné uvádět text v závorkách, zejména proto, že Fuggerové von Reh měli v erbu srnce a také to není v práci uvedeno.

Nepříliš logicky je také formulován odstavec „Již v roce 1487 se podařilo Švýcarům díky jednáním s Maxmiliánem I. zajistit si privilegia a garance na svá

území a tím formální uznání švýcarského Spříseženství. Švýcaři naopak museli uznat nadřazenost římského krále. Téměř vzápětí se však většina měst proti tomuto pořádku ohradila.“ (s. 41). Slovo pořádek by možná bylo lepší nahradit slovem dohoda.

Termín *écu* bych doporučoval nahradit slovem *zlatý* (jde koneckonců o zkratku z „*Écu d'or*“), protože ani v případě rýnských zlatých autorka neuvádí pojem Florin či Gulden.

Je otázkou k diskusi, zda fuggerovské opuštění uherských dolů bylo důsledkem klesající zdejší horní produkce či obav z eskalace konfliktu s Turky a neochoty investovat do nestabilní provincie (s. 72).

Na konci práce by možná bylo vhodné uvést krátký exkurz o dalších osudech fuggerovského rodu, jehož dvě linie – Fugger-Babenhausen a Fugger-Glött – byly povýšeny do knížecího stavu.

Hodnotu práce také snižují pravopisné chyby, zejména psaní velkých a malých písmen (např. Insbrucké *Raitskammer* – s 48 – atd.).

Přes všechny uvedené výtky se domnívám, že práce Petry Svačinové je sepsána velmi svědomitě, splňuje všechny požadavky kladené na diplomovou práci a doporučuji ji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: velmi dobře.

V Praze 1. září 2012

doc. PhDr. Jan Županič, Ph.D.

Ústav světových dějin